

Передмова до фонду

Козелецьке районне селянське товариство взаємодопомоги, м. Козелець
Козелецького району

Ф.Р-2846, 57 од. зб., 1922–1932 рр.

1. Історія установи-фондоутворювача

Створений, як повітовий комітет, на підставі Декрету РНК РРФСР від 14 травня 1921 р. «Про поліпшення соціального забезпечення робітників і селян, родин червоноармійців».¹

У березні 1923 року, після заміни старої системи адміністративно-територіального поділу (волость – повіт – губернія) на нову (район – округ – губернія)², замість повітових були створені районні селянські комітети громадянської взаємодопомоги.

XIII з'їзд РКП(б) (травень 1924 р.) прийняв рішення про реорганізацію селянських комітетів громадської взаємодопомоги у селянські товариства взаємодопомоги, відповідно районні комітети селянської громадської взаємодопомоги – у районні селянські товариства взаємодопомоги.³

25 вересня 1924 р. був прийнятий декрет ВЦВК і РНК РРФСР, яким затверджено Положення про селянські товариства взаємодопомоги.

Мета діяльності товариств взаємодопомоги полягала в організації і проведенні суспільного (соціального) забезпечення у селі (районі, волості) населення, наданні всіх видів допомоги сім'ям військовослужбовців, інвалідам, незаможним селянам, громадянам, постраждалим від стихійних та соціальних лих, вдовам, сиротам, хворим і взагалі найбіднішим громадянам села. Захист господарських та правових інтересів селян та сиріт, ведення боротьби з безпритульністю, жебрацтвом, проституцією і пияцтвом.

Вищим керівним органом селянського товариства взаємодопомоги стали загальні збори. Загальні збори проводилися планово, скликалися комітетом не рідше одного разу на три місяці, і позачергово, що скликалися особливими постановами комітету або на вимогу ревізійної комісії.

Районні селянські товариства взаємодопомоги діяли через збори уповноважених. Уповноважені обиралися селянськими товариствами взаємодопомоги, що були створені на території району.

Збори уповноважених у районах скликалися на вимогу районного виконавчого комітету і вищого селянського комітету громадської взаємодопомоги. Рішення зборів були обов'язковими для всіх членів товариства.

У 1932 році, у період суцільної колективізації, товариства взаємодопомоги всіх рівнів трансформувалися у каси взаємодопомоги колгоспників.

2. Історія фонду

Дата першого надходження документів на державне зберігання до архіву невідома. Документи фонду описані у 1954 році. У 2018 р. рукописні описи №№

1-4 пройшли об'єднання, пересистематизацію справ та їх перешифрування на підставі перевідної таблиці шифрів. У процесі перероблення описів проведено редагування заголовків без перегляду справ.

Основні документи фонду:

Постанови, циркуляри, інструкції РНК УСРР, ВУЦВК, Наркомату соцзабезпечення УСРР, Ніжинського окрвідділу соцзабезпечення. Протоколи загальних зборів членів товариства, засідань президії райкому взаємодопомоги, Ніжинського окркомітету про забезпечення сільських комітетів приміщеннями для зберігання насінневого фонду. Плани та звіти про роботу. Акти ревізій, обстежень роботи сільських комітетів. Договори оренди. Документи про встановлення опіки над сиротами та їх майном. Заяви громадян про надання грошової допомоги. Відомості на видавання заробітної плати.

3. Характеристика опису

Документи фонду описані та обліковані в опису № 1. Після перероблення недіючі описи №№ 1-4 підключено до фонду (справа № 57). До опису складено необхідний довідковий апарат: титульний аркуш, передмова, перевідна таблиця шифрів. Заголовки справ розкривають зміст документів. Крайні дати документів в опису зазначені на рівні число, місяць, рік. Опис складений згідно структурно-хронологічного принципу. Станом на 04.04.2018 в опису № 1 обліковано 57 справ за 1922–1932 роки.

Заступник начальника відділу
04.04.2018

Н.Б. Панько